

РЕШЕНИЕ

№ 404

гр. ХАСКОВО, 12.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО, III-ТИ СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ТОШКА ИВ. ТОТЕВА

Членове: АННА ВЛ. ПЕТКОВА
ЙОНКО Г. ГЕОРГИЕВ

при участието на секретаря Р. З. Т.

като разгледа докладваното от АННА ВЛ. ПЕТКОВА Въззивно гражданско дело № 20225600500585 по описа за 2022 година

Производството е въззивно по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С Решение № 260019/04.04.2022 година, постановено по гр.д. № 2736/2020 година по описа на РС-Казанлък е уважен частично предявеният иск с правно основание чл. 73 ал. 1 от ЗННД вр. чл. 45 от ЗЗД и обратен иск при условията на евентуалност, с правно основание чл. 30 от ЗННД вр. чл. 469 и чл. 435 от КЗ, а именно: ответникът в първоинстанционното производство Д. З. Н. - **** е осъден да заплати на ищцата М. С. С. обезщетение за претърпените имуществени вреди в резултат на допуснато нарушение на задължението по чл. 586 от ГПК вр. с чл. 25, ал. 1 от ЗННД, в размер на 5867,49 лева, явяваща се легова равностойност на 3000 евро като 1/2 от платена цена по договор за покупко-продажба на недвижим имот, обективирана в нотариален акт №**** от ***** година, ведно със законната лихва от 02.06.2016 г. до окончателното изплащане. Едновременно с това, РС е осъдил ответника „Дженерали застраховане“ АД – София, в качеството на правопреемник на ЗАД "Виктория", по договор за задължителна застраховка "Професионална отговорност" (полиса № ****, със срок на действие от

27.07.2015 г. и до 26.07.2016 г.), да заплати на Д. З. Н. сумата от 5574,11 лева - обезщетение за имуществени вреди съобразно лимита по договора за застраховка за едно събитие, ведно със законната лихва от 01.04.2021 г. до изплащането ѝ, както и съдебни разноски, при условие, че сумите бъдат изплатени от застрахования Н. на ищцата по делото М. С.. В останалата част до пълния предявен размер 5867,49 лева искът е отхвърлен като неоснователен. Със същото решение, предявеният от ищцата С. иск за заплащане на имуществени вреди, представляващи 1/2 от заплатените нотариални такси по сделката от 02.06.2016 година, съдебни разходи по гр. д. № 05/2017 г. на РС-Стара Загора, съдебни разноски по въз. гр. д. № 1525/2019 г. на ОС-Стара Загора, съдебни разноски по гр. д. № 1059/2020 на ВКС и разходи за държавна такса по изп. дело № 20207650402059 по описа на ЧСИ Гергана Илчева е отхвърлен като неоснователен. Едновременно с това е отхвърлен и обратният иск на Д. Н. срещу „Дженерали застраховане“ АД за заплащане на имуществени вреди, формирани от същите такси и разноски. С оглед така постановеното решение са разпределени деловодните разноски.

Недоволен от така постановеното решение е останал ответникът по обратния иск „Дженерали застраховане“ АД - София, който обжалва решението на РС в частта, в която предявените искове са уважени и в негова тежест са възложени деловодните разноски. Въвежда оплаквания за необоснованост и нарушение на материалния закон. Настоява, че ищцата не е установила при условията на пълно и главно доказване наличие на противоправно деяние от страна на **** Д. Н.. Счита, че **** е извършил дължимата проверка на собствеността на имота, предмет на прехвърлителната сделка. Акцентува върху недобросъвестното поведение на двете страни по тази сделка (в това число ищцата), които са укрили известното им обстоятелство, че 1/2 идеални части от прехвърления имот принадлежат на лице, неучастващо в сделката на страната на продавача. На следващо място въззивникът въвежда доводи за това, че описаното в ИМ събитие не попада в обхвата на застрахователно покритие по сключения между **** и дружеството-застраховател договор за застраховка „Професионална отговорност“. С тези и останалите оплаквания, въззивникът прави искане за отмяна на атакуваното решение в обжалваната му част и за отхвърляне изцяло на предявените срещу дружеството искове, както и в частта за възложените в негова тежест разноски. Претендира деловодни разноски за двете инстанции,

както и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Въззиваемата М. С. С. не подава отговор в срока по чл. 263 от ГПК и не взема становище по жалбата.

Ответникът в първоинстанционното производство Д. З. Н. подава писмен отговор в законоустановения срок, с който заявява, че частично се присъединява към въззивната жалба в частта на твърденията на застрахователя относно липса на основание за ангажиране отговорността на ****. Настоява, че е извършил необходимата проверка относно собствеността на имота, като счита, че по-задълбочена такава не е била необходима и възможна. Счита, че съдът е следвало да отчете факта на приноса на двете страни по сделката, съзнателно укрили известното им обстоятелство, че ½ ид.ч. от имота принадлежи на Е. С. П., както и да приложи правилото по чл. 51 ал. 2 от ЗЗД. Счита, също, че претенцията на ищцата е преждевременна, доколкото сделката не е развалена, а следователно – вреди за нея не са реално настъпили. Моли въззивния съд да отмени решението в частта, в която той е осъден да заплати на М. С. обезщетение за имуществени вреди в размер на продажната цена на имота. В същото време, оспорва въззивната жалба на застрахователя в останалата част -конкретно, досежно твърденията за липса на застрахователно покритие. Настоява, че исковата претенция не е елемент на фактическия състав на деликта, поради което за меродавен следва да се счита моментът на извършване на непозволеното увреждане, а не датата на предявяване на иска. С тези аргументи Д. Н. прави искане за отмяна на първоинстанционното решение в частта за уважаване на исковите. В условията на евентуалност, ако съдът потвърди решението в осъдителната част срещу него, моли да бъде потвърдено решението в частта, в която е ангажирана отговорността на застрахователя. Претендира деловодни разноски.

С въззивната жалба и отговора не са направени доказателствени искания.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и правилността на обжалваното решение, като съобрази доводите на страните, констатира следното:

Въззивната жалба е подадена в срок и е процесуално допустима. Преценена по същество същата е неоснователна. Постановеното от

първоинстанционният съд решение е допустимо и правилно и следва да бъде потвърдено.

Съгласно правилата по чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата. Решението е валидно и допустимо. При разглеждането на спора първоинстанционният съд е събрал всички съотносими към спора и сочени от страните доказателства. Въз основа на тях е достигнал до правилни и законосъобразни фактически, а след това и правни изводи. Не са допуснати процесуални нарушения при събиране на доказателствата по делото. Анализът им е съвкупен, правилен и пълен. Въззивният съд изцяло споделя възприетата от РС фактическа обстановка, без да се налага същата да се преповтаря. Районният съд е дал задълбочени отговори на всички поставени от страните въпроси и доводи. Във въззивното производство не се представиха нови доказателства, които да са основание да бъде направен извод, различен от направения от първоинстанционния съд.

Основният спорен по делото въпрос е относно това – извършил ли е **** Д. Н. надлежна проверка относно принадлежността на правото на собственост върху продавания имот в дължимия обем. ХОС дава отрицателен отговор на този въпрос. Няма спор по делото относно това, че преди сделката и с цел да се легитимира като собственик на имота, прехвърлителят К. И. К. е представил на **** Д. Н. „Допълнителна заповед“ № **** от **** година, издадена по реда на ЗТСУ. От съдържанието на заповедта ясно и недвусмислено се извежда, че лицето, на което е било отстъпено правото на строеж върху процесния гараж (К. И. – бившият съпруг на Е. П.) не се освобождава от заплащането на разликата по чл. 90 от ЗТСУ (разликата или на част от нея между стойността на имота, който се отчуждава и стойността на имота, който се отстъпва като обезщетение). Дори и само този текст е бил достатъчна индикация за това, че срещу отстъпеното право на строеж е имало доплащане, а от там – и предпоставка за извършване на допълнителна проверка на собствеността, която не само е в правомощията на ****, но и произтича от задълженията му по чл. 586 ал. 1 от ГПК. Ответникът Н. е следвало да поиска от продавача К. К. заповедта за отчуждаване с правото на обезщетяване и за семейния му статус към 14.06.1988 година и към 09.06.1992 година, тъй като е имал данни, че той е бил в брак от 01.04.1984 година до

16.07.2004 година. Необходимо е било да се изискат допълнителни документи, съставени във връзка с доплащане на разликата, още повече, че на гърба на „допълнителната заповед“ е извършено отбелязване „гаража платен“, което е следвало да бъде още един сигнал за ****, че е голяма вероятността да съществува съсобственост (СИО), предвид нормата на чл. 19 и чл. 20, ал. 1 от СК (отм.). В случая ответникът Н. нито твърди, нито доказва да е извършил такива допълнителни проверки, респективно да е изискал от продавача К. да представи допълнителни доказателства, от които по несъмнен начин да се установи пълен кръг на собственици на продавания имот. Ето защо ХОС приема, че е налице първата предпоставка на специалната деликтна отговорност. ХОС се солидаризира с извода на РС, че разпоредбата на чл. 586, ал. 1 от ГПК вменява на **** задължение за проверка, независимо от това – дали прехвърлителите оказват или не съдействие за представяне на документи за установяване на собствеността. При непредставяне на нужните доказателства за собствеността ***** може да откаже ***** . Но след като е могъл да установи пълния кръг на собственици, както е в случая, но не е изпълнил задължението си в необходимия обем, **** ще носи отговорност пред съдебно отстранения купувач за понесените от последния имуществени вреди, независимо от знание/незнание или дори съзнателно укриване на релевантни за установяване правото на собственост обстоятелства от страна на участващите в ***** лица. В конкретния случай поведението на ищцата в качеството на купувач по **** е ирелевантно спрямо задълженията на ****, ето защо съдът не приема съпричиняване на резултата и не прилага правилата по чл. 51 ал. 2 от ЗЗД. Налице е и втората предпоставка, защото при изповядане на **** са нарушени чл. 586, ал. 1 от ГПК и чл. 25, ал. 1 от ЗННД с оглед задължението на **** да опазва правата и интересите на страните и да не допуска пропуски в работата, които биха довели до накърняване на техните права и интереси. Вината по чл. 45, ал. 2 от ЗЗД се предполага до доказване на противното, а тя в случая представлява неполагане на дължимата грижа. Налице е и причинно - следствена връзка между поведението /бездействие/ и вредата.

Не се споделят и доводите на въззивниците за преждевременност на претенцията. По общо правило, прехвърлителна сделка на недвижим имот, сключена от несобственик, не е нищожна. Тя няма транслативен ефект, т.е. в патримониума на купувача не възниква правото на собственост върху имот, за

който е сключил сделка с продавача. Или с други думи, ищцата С. е заплатила продажна цена, но не е придобила собствеността на процесния гараж. И именно сумата, заплатена от нея като продажна цена, се явява вече претърпяна имуществена вреда. Правото □ на собственост е отречено с влязло в закона сила съдебно решение, с което едновременно е отречен и транслативният ефект на покупко-продажбата от 02.06.2016 година. Ето защо претенцията □ е за реално претърпени имуществени вреди и не е преждевременна.

Няма спор по делото относно това, че процесният договор за застраховка "Професионална отговорност" е сключен на основание разпоредбата на чл. 30 от ЗННД при действието на КЗ (отм.), поради което последният е приложим съгласно § 22 от КЗ. Разпоредбата на чл. 229 от КЗ (отм.) урежда правото на застрахования по този договор да получи застрахователното обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице. Нормата на чл. 223, ал. 1 от КЗ (отм.) регламентира задължението на застрахователят да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования **** за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, при условие че **** бъде осъден да заплати вреди, причинени на трети лица при упражняване на ****. По делото няма спор относно това, че към момента на реализирания от ответника Н. деликт, между него и ответника-застрахователното дружество е съществувало правоотношение по задължителна застраховка "професионалната отговорност", валидно за периода 27.07.2015 година до 26.07.2016 година. Страните не спорят и относно лимитите на покритата отговорност. Основният въпрос, подвигнат от ответника-застраховател е за това – дали процесното увреждащо действие съставлява „покрит риск“, като в тази насока застрахователят твърди, че не датата на деликта, а датата на предявяване на иска срещу **** е меродавна. А след като искът бил предявен извън периода на покритието 27.07.2015 година до 26.07.2016 година, то застрахователят не отговарял. ХОС намира тези доводи за неоснователни. Увреждащото действие в резултат на застрахованата професионална дейност на **** датира от 02.06.2016 година. Именно това действие на делинквента, а не последващите постъпки на увреденото лице за получаване на обезщетение, се явява част от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД и чл. 73 ал. 1 от ЗННД и само датата, на която то е реализирано, е релевантна за извода, че се касае за

покрит риск по сключения между двамата ответници договор за застраховка.

И останалите, изложени от първоинстанционния съд мотиви, се споделят изцяло от настоящата инстанция, поради което на основание чл. 272 от ГПК препраща към тях, без да е необходимо да се преповтарят. Пред настоящата инстанция не се представиха нови доказателства, които да са основание да бъде направен извод, различен от направения от първоинстанционният съд.

Изводите на първоинстанционния съд и тези на ХОС съвпадат. Поради това въззивната жалба се преценя като неоснователна, а атакуваното решение следва да бъде потвърдено.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260019/04.04.2022 година, постановено по гражданско дело № 2736/2020 по описа на РС-Казанлък за 2020 година.

Решението подлежи на касационно обжалване при условията на чл. 280 от ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____